

ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN ORHAN SÜMER'İN

7/29586 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

TÜİK'in son verileri, Türkiye sanayisinin içinde bulunduğu krizi açık biçimde ortaya koymaktadır. Sanayi sektöründe ciro artışlarının enflasyonun gerisinde kaldığı, üretimde durgunluk yaşandığı ve sektör genelinde ücretli çalışan sayısının yalnızca bir ayda 66 bin 883 kişi azaldığı görülmektedir.

Bu durum hem sanayide istihdam kaybı hem de yatırım daralması yaşandığına işaret etmektedir. Son iki yıl içinde Türkiye'de faaliyet gösteren bazı büyük ölçekli fabrikaların üretimini durdurduğu ya da yurt dışına taşıdığı iddiaları da kamuoyuna yansımıştır.

Bu bağlamda,

Soru 1- TÜİK verilerine göre sanayi sektöründe yaşanan ciro düşüşü ve çalışan sayısındaki azalma Bakanlığınızca nasıl değerlendirilmektedir?

Soru 2- 2023 ve 2024 yıllarında Türkiye'deki üretim faaliyetlerini sonlandırarak yurt dışına taşınan büyük ölçekli sanayi tesislerinin sayısı kaçtır? Bu fabrikaların adları ve taşındıkları ülkeler nelerdir?

Soru 3- Üretimini durduran veya kapasite küçülten sanayi kuruluşlarının sektörel dağılımı nedir?

Soru 4- Sanayi sektöründeki istihdam kaybını önlemek için Bakanlığınız tarafından alınan ya da planlanan somut önlemler nelerdir?

Soru 5- Yabancı yatırımcıların Türkiye'den çekilme eğilimi göstermesi karşısında Bakanlığınız ne gibi yatırım teşvikleri ya da üretim güvenceleri sunmayı planlamaktadır?

CEVAPLAR:

Sanayi sektöründe çalışan sayısı; son 22 yılda hayata geçirilen politikalar, oluşturulan araştırma ve inovasyon ekosistemi, planlı sanayi alanları ve nitelikli insan kaynağı neticesinde 3,9 milyon kişiden 6,7 milyona yükselirken, imalat sanayisi katma değerinde dünya genelindeki payımız ise iki katına çıkmıştır.

Sanayi sektöründe istihdamın kapsayıcılığı, sanayi ve istihdam politikalarımızın önemli hedeflerinden biridir. Bu bağlamda, ortalama işletme ölçeğini 10,94'ten 12,5 çalışana çıkarma hedefi belirleyerek işletmelerin ölçek avantajlarından faydalanabilir hâle gelebilmesini temel bir öncelik olarak ele alan 2030 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi doğrultusunda, KOSGEB tarafından "Kapasite Geliştirme Destek Programı" yürütülmektedir. İlaveten; tekstil, mobilya, deri ve giyim gibi emek yoğun sektörlerde faaliyet gösteren KOBİ'lerde istihdamın korunmasına katkı sağlamak amacıyla uygulanan "Emek Yoğun Sektörlerde İstihdamı Koruma Programı" da Belgede yer verilen 37 öncelikli program ve projeden biridir. Emek yoğun

sektörler, bu ve buna benzer programlar vasıtasıyla daha kapsayıcı ve daha büyük ölçekli teşviklerle desteklenerek sektörlerin sürdürülebilirliği sağlanmaktadır.

Hükümetimizin ve Bakanlığımızın istihdam politika ve stratejileri kapsamında; 6. Bölge illerinin yanı sıra depremden en fazla etkilenen 65 ilçe ile Cazibe Merkezleri programındaki illerin istihdam teşviklerinden en yoğun yararlanan yerler olması öngörülmektedir. Örneğin bu bağlamda; bölge OSB'lerinde çalışanların SGK primi işveren payları 14 yıl, çalışan payları ise 10 yıl süreyle Devletimizce karşılanacaktır.

Diğer taraftan, ülkemizin yeni teşvik sistemini oluşturan 9903 sayılı "Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar", 30/5/2025 tarihli ve 32915 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yeni teşvik sistemimiz; Teknoloji Hamlesi Programı, Yerel Kalkınma Hamlesi Programı ve Stratejik Hamle Programı olmak üzere üç programdan oluşan "Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi" ile "Sektörel" ve "Bölgesel" Teşvik Sistemlerini kapsamaktadır.

Öncekilere oranla daha seçici ve odaklı bir yapı çerçevesinde tasarlanan Yeni Teşvik Sistemi'yle yatırımları hızlandırmak üzere finansman destekleri sağlanacak ve bu şekilde yatırımcılarımızın finansman yükü azalırken yatırım iştahı artacaktır. Bu çerçevede, yatırım kredilerinde 10,125 ila 16,2 puan faiz/kar payı desteği ile yatırım tutarının yüzde 20'sine ve 240 milyon TL'ye varan teşvikler sunulacaktır. En güçlü destekler ise, Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi programı için söz konusu olacaktır.

Yeni teşvik sistemimizin; rekabetçi, özgün, ayırt edici ve yatırımcı dostu özellikleri ile Türkiye'de yatırım yapan, istihdam sağlayan, katma değer üreten iş insanlarımıza önemli bir destek sağlaması ve ülkemizin yabancı yatırımlar açısından da bir cazibe merkezi olması hususunda çıpa vazifesi görmesi hedeflenmektedir.